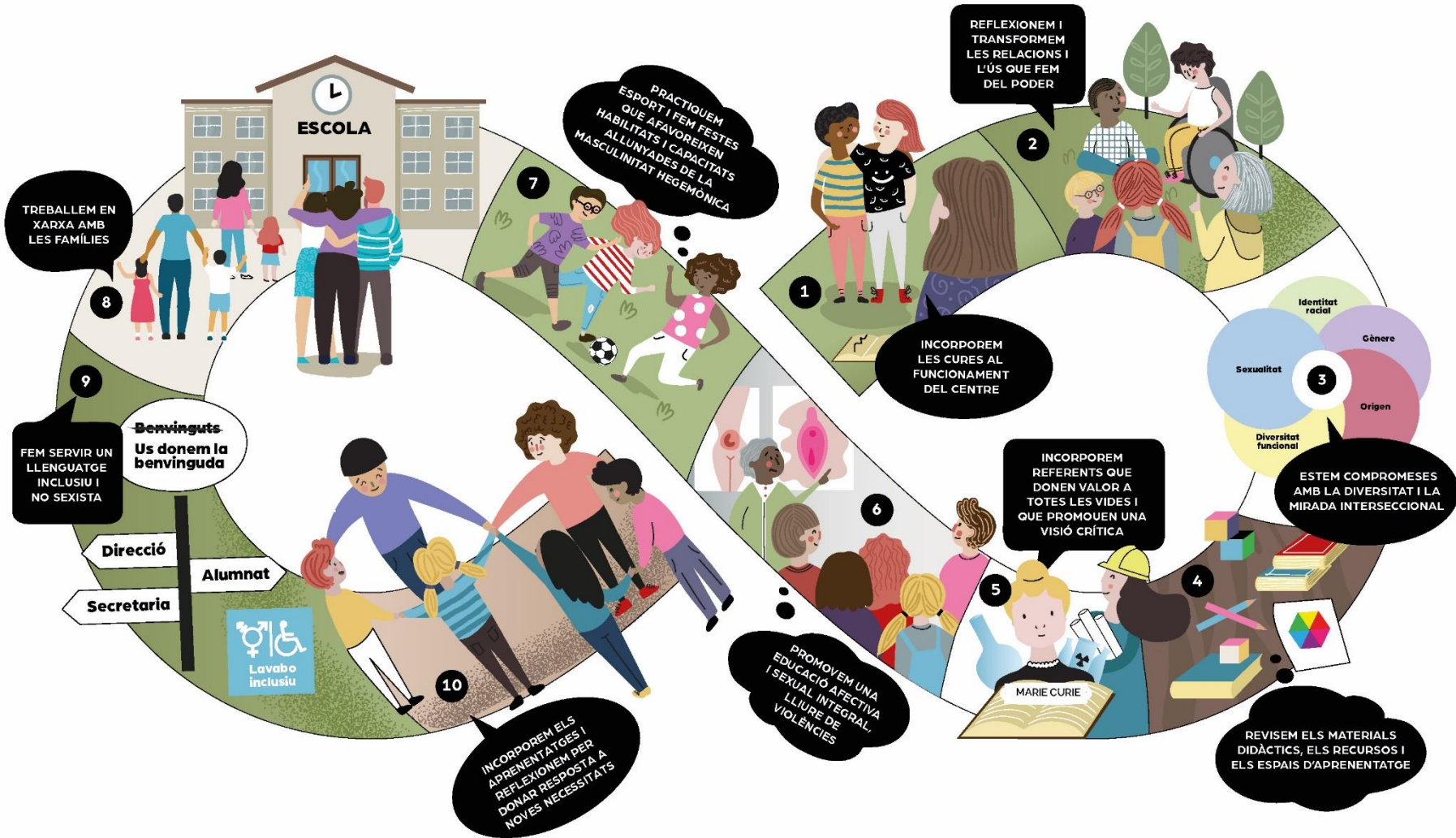

Decàleg per coeducar

DECÀLEG PER COEDUCAR

El Decàleg per coeducar és una eina que recull els deu punts clau per aconseguir una escola coeducadora, inclusiva i que incorpori la perspectiva de gènere. Dona suport als centres d'educació infantil, primària, secundària i post obligatòria de la Garriga, a l'hora d'analitzar, reflexionar i incorporar accions que transformin dinàmiques, a fi que tothom es pugui desenvolupar integralment de manera segura.

Aquesta eina, l'hem elaborat des de la comissió de coeducació amb les aportacions recollides per part dels i les docents que en formem part, els i les representants de les famílies i els departaments d'Igualtat i d'Ensenyament de l'Ajuntament, amb el suport de la cooperativa Fil a l'Agulla.

La comissió de coeducació és un grup de treball format per mestres i professorat de l'EBM les Caliués, l'Escola Els Pinetons, l'Escola Giroi, l'Escola Puiggraciós, l'Escola Tagamanent, l'Institut Manuel Blancafort, l'Institut Vil.la Romana, l'Escola Municipal d'Art i Disseny i les tècniques dels departaments d'Igualtat i d'Ensenyament, que ens reunim una vegada al mes per:

- Posar en comú la detecció de necessitats envers desigualtats, discriminacions, violències masclistes i estructurals que es donen en els centres educatius.
- Consensuar i planificar les accions formatives per al professorat, les famílies i l'alumnat.
- Dissenyar i planificar accions conjuntes de sensibilització entorn el 8M, Dia Internacional de les Dones; el 17 de maig, Dia Internacional contra la LGTBI-fòbia i el 25N, Dia Internacional contra la Violència envers les Dones.

1. INCORPOREM LES CURES AL FUNCIONAMENT DEL CENTRE

Quan parlem de coeducació ràpidament posem el focus en l'alumnat, però no ens hem d'oblidar que el professorat és clau en aquesta transformació. Incorporar les cures implica analitzar i transformar aspectes tan diversos com el clima en què treballen els equips, la manera de gestionar els conflictes, l'organització interna, les formes d'exercir el lideratge, l'atenció a les discriminacions dintre dels equips docents, cuidar la comunicació i vetllar per l'atenció col·lectiva de l'estrès.

És necessari el posicionament de l'equip directiu, que expliqui la seva visió en relació amb el món que vol promoure, com vol fomentar les relacions equitatives i un pla perquè la comunitat educativa se sumi a aquesta visió coeducadora i engrescadora.

Cal la creació d'òrgans específics per impulsar la coeducació.

 [Guia per incorporar les cures al món educatiu](#)

2. REFLEXIONEM I TRANSFORMEM LES RELACIONS I L'ÚS QUE FEM DEL PODER

- **Educació emocional** transversal i integrada en el quotidià.
- **Accions transversals** que ajudin a qüestionar els models hegemònics de feminitat i masculinitat.
- **Feminisme per a nois i homes:** treballar per la consciència de privilegis i l'aliança per la igualtat real.
- **Prevenió** de la desigualtat i les violències masclistes i lgtbifòbiques.
- Fomentar la **mirada restaurativa**.

 [Manual per a professorat: l'art d'aprendre a tractar-se bé](#) [Recurs en castellà]

3. ESTEM COMPROMESSES AMB LA DIVERSITAT I LA MIRADA INTERSECCIONAL

Les violències masclistes interseccionen amb altres violències estructurals. El racisme és una de les violències presents sistema educatiu de manera silenciosa. És moment d'activar l'altaveu antiracista.

📖 [Article de Carolina Rodríguez Mayo per a ser aliada antiracista](#) [Recurs en castellà]

📖 [Recursos per una educació antiracista](#) [Recurs en castellà]

4. REVISEM ELS MATERIALS DIDÀCTICS, ELS RECURSOS I ELS ESPAIS D'APRENTATGE

- La revisió dels materials i les imatges que fem servir per explicar-nos i il·lustrar la realitat crea uns referents o els invisibilitza. Posar en valor realitats diverses i ajudar a ampliar realitats és clau, al mateix temps que garantim que els materials que utilitzarem qüestionen la lògica androcèntrica i afavoreixen diversitat de referents de tota mena. Escollim materials creats per persones d'orígens, identitats i experiències vitals diverses.
- Els contes i les cançons són transmissors de cultura. Revisem els imaginaris que ofereixen per comprovar si afavoreixen els valors coeducatius i si no, és important promoure anàlisis crítiques que ajudin a identificar les actituds estereotipades o discriminatòries i posar-les a debat.

📖 [Guia per tria i treballar amb contes des de la perspectiva coeducadora](#)

- Fomentem espais que promouen ser habitats de manera equitativa, sense càrrega de gènere, inclosos els lavabos.

Nombrosos estudis demostren que a la majoria d'escoles hi ha una desigualtat en relació amb els usos de l'espai (70% utilitzat per nens, 30% per nenes).

📖 [Guia per repensar els patis i els espais](#)

5. INCORPOREM REFERENTS QUE DONEN VALOR A TOTES LES VIDES I QUE PROMOUEN UNA VISIÓ CRÍTICA

- El centre educatiu treballa per una comunitat educativa on el professorat i les famílies se senten segures per visibilitzar opcions sexuals diferents de l'opció heterosexual monògama i models de família diferents, diverses.
- Es treballa per apropar referents de dones, de persones amb identitats sexuals dissidents (persones trans*, lesbianes, bisexuals, gais i intersexuals), persones racialitzades o que es veuen afectades per altres eixos de discriminació de l'àmbit de la cultura, el coneixement, el treball i el quotidià.

📖 [Referents inspiradors](#) [Recurs en castellà]

6. PROMOVEM UNA EDUCACIÓ AFECTIVA I SEXUAL INTEGRAL, LLIURE DE VIOLÈNCIES

Des que naixem, som éssers sexuals. Tanmateix, la manera de viure, d'entendre i d'expressar la sexualitat, va canviant en relació amb l'edat, les circumstàncies i les trajectòries personals. La sexualitat és una qualitat humana que es pot cultivar al llarg de la vida. Es vol que sigui una font de plaer i creixement personal i prevenir les situacions traumàtiques i doloroses.

- L'educació sexual s'atén en totes les etapes educatives.
- Si no hi ha especialistes en el centre, es compta amb persones externes.

📖 Especialistes en educació sexual: [Candela](#), [Anna Salvia](#), [La Ciranda](#), [El mirall de Sexualitats](#)

7. PRACTIQUEM ESPORT I FEM FESTES QUE AFAVOREIXEN HABILITATS I CAPACITATS ALLUNYADES DE LA MASCULINITAT HEGEMÒNICA

Esports:

- Contribuïm a una cultura esportiva en espais informals de centre (patis, colònies, sortides,...), així com a l'assignatura d'educació física perquè promogui el desenvolupament de les qualitats individuals i grupals, posant en dubte i transformant les discriminacions per raons de gènere, origen i diversitat de capacitats.
- Qüestionem el model hegemònic associat a allò masculí com a model imperant en el món dels esports, basat en força i competitivitat i incloure en el disseny d'activitats les que afavoreixin altres habilitats i capacitats: agilitat, flexibilitat, creativitat, tàctica, ritme, coordinació, resistència...
- Incorporem com a competències transversals en educació física la cooperació i el coneixement i cura del propi cos. Pràctica de jocs cooperatius.
- Practiquem jocs de diferents llocs del món i recopilem jocs entre les famílies de l'alumnat.

 [La Igualtat en el joc](#)

Festes:

- Incloem festes que celebren aspectes relacionats amb els cicles de la natura.
- Si celebrem festes tradicionals on hi ha personatges estereotipats, poder generar espais de reflexió al voltant de la temàtica i crear o conèixer altres versions de la història.
Exemple: Sant Jordi, la castanyera.

- Aprofitem carnestoltes o espais de simbolització de personatges per treballar per un imaginari divers i qüestionar estereotips relacionats amb les diferents opressions interseccionals.

 [Llistat de cançons no sexista per les festes](#)

8. TREBALLEM EN XARXA AMB LES FAMÍLIES

- La cohesió de la comunitat educativa és bàsica per a la creació d'una aliança forta i vinculada, així com per a la prevenció i acompanyament de discriminacions: dintre del claustre, entre professorat i famílies i entre famílies.
- Generem espais per afavorir aquesta cohesió:
 - Espais festius i de celebració.
 - Espais formatius i de reflexió (xerrades, cafès tertúlia,...) per reflexionar sobre la coeducació, la cultura restaurativa, la prevenció de violències, la convivència i la gestió de conflictes entre d'altres.

 [Fem un cafè. Projectes de cohesió i espais de trobada famílies i escola](#)

9. FEM SERVIR UN LLENGUATGE INCLUSIU I NO SEXISTA

- Hi ha diverses guies sobre l'ús del llenguatge inclusiu que poden donar suport a generar ambients inclusius amb les nostres paraules i a no reproduir la invisibilització de les dones i identitats dissidents.
- A més a més de l'ús que fem del llenguatge, també és important treballar amb l'actitud de donar la benvinguda a la diversitat, promovent la consciència de l'existència de diferents eixos de discriminació, mostrant la desigualtat que aquests generen i el compromís per utilitzar la nostra forma de comunicar-nos per ser persones inclusives.

 [Guia d'usos no sexista del llenguatge](#)

📖 [Català inclusiu i natural – L'Apòstrof](#)

📖 [Guia gramatical de llenguatge no binari](#)

10. INCORPOREM ELS APRENTATGES I REFLEXIONEM PER DONAR RESPOSTA A NOVES NECESSITATS

- La reflexió és un element molt important per recollir els aprenentatges que la comunitat coeducadora aplica en el seu camí cap a la pràctica de la llibertat i les relacions equitatives lliures de violència.
- L'avaluació ens ajuda a comprendre i donar sentit a la feina feta i permet consolidar tot allò que anem aprenent, així com dissenyar accions que donaran resposta a les noves necessitats detectades. Coeducar és un camí que es fa caminant.

📖 [Com ens ajuden les avaluacions de projectes d'intervenció a seguir transformant el món educatiu](#)